

Trądzik pospolity

Jest to najczęściej występujące schorzenie dermatologiczne, dotyczące praktycznie 100% dorastającej młodzieży. Choroba, o różnym stopniu nasilenia zmian, trwa aż do osiągnięcia dojrzałości.

Do wystąpienia zmian skórnych predisponowane są obie płcie w równym stopniu, jednak cięższe postaci trądziku częściej występują u mężczyzn niż u kobiet, co uwarunkowane jest genetycznie i hormonalnie. W większości przypadków choroba ma postać łagodną, wymagającą jednak długotrwałego leczenia.

Etiologia choroby jest złożona i związana z wieloma czynnikami przyczynowymi. Należą do nich:

- zwiększona produkcja łożu, na wydzielanie którego mają wpływ hormony płciowe, głównie androgeny oraz progesteron, prowadzące do przerostu gruczołów łojowych;
- nadmierne złuszczenie się nabłonków przewodów wyprowadzających gruczołów łojowych, powodujące zaczerwienie ujęć aparatu mieszkowo-łożowego;
- rozwój bakterii beztlenowych *Propionibacterium acnes* w gruczołach łojowych, spowodowany gromadzeniem się w rozszerzonych przewodach gruczołów łożem, stanowiącym dla nich doskonałą pożywkę.

Bakterie uwalniają enzymy lipolityczne, rozkładające wolne kwasy tłuszczowe, które mają działanie drażniące i przyczyniają się do rozwoju stanu zapalnego wokół gruczołów łojowych. Efektem tego procesu jest tworzenie się nacieków zapalnych i czerwonych wykwitów na skórze, a następnie grudek oraz krostek. W ciężkich postaciach choroby dochodzi do powstawania głębokich zmian ropnych i przetok, które pozostawiają po sobie blizny

- ich wielkość zależy od tego, na jakiej głębokości doszło do uszkodzenia mieszków włosowych. Blizny mogą być płaskie, zanikowe w postaci zagłębień różnej wielkości, lub przeroste, wypukłe i twarde. W niektórych przypadkach mogą się przeistoczyć w keloidy - stale rosnące, twarde blizny, które tworzą się szczególnie często na klatce piersiowej, ramionach i plecach.

Na występowanie zmian trądzikowych wpływają również:

- czynniki dziedziczne,
- kontakt ze smarami, substancjami oleistymi i pochodnymi smoły,
- niektóre leki i kosmetyki przyspieszające rozwój zaskórników,
- stres i silne emocje,
- miesiączka,
- wyciskanie i drapanie,
- silne wycieranie skóry.

Zmiany skórne dotyczą głównie gruczołów łojowych twarzy, pleców i klatki piersiowej. Można je podzielić na wykwity niezapalne, do których należą zaskórnik zamknięty i otwarty. Zaskórnik zamknięty to małe grudki powstające w miarę poszerzania się gruczołów łojowych, natomiast otwarte powstają w czasie rozszerzania się ujęć przewodów wyprowadzających i charakteryzują się występowaniem ciemnych czopów na powierzchni, złożonych z utleniających się mas rogowo-łożowych. Zmiany zapalne to grudki, krosty, guzy, cysty, torbiele ropne.

W zależności od tego, który rodzaj zmian skórnych dominuje, można wyróżnić następujące postaci trądziku:

- **zaskórnikowy** (*acne comedonica*) - jest najłagodniejszą postacią choroby, objawiającą się licznymi zaskórnkami zamkniętymi i otwartymi;
- **grudkowo-krostkowy** (*acne papulosa-pustulosa*) - charakteryzuje się występowaniem, oprócz zaskórników, wykwitów grudkowych i krostkowych;
- **ropowiczy** (*acne phlegmonosa*) - to zaawansowana postać trądziku, objawiająca się guzkami, cystami, przetokami wypełnionymi treścią ropną lub ropno-krwistą;
- **skupiony** (*acne conglobata*) - jest ciężką postacią choroby, charakteryzującą się guzkami, cystami, przetokami, mającymi tendencję do zlewania się ze sobą;
- **bliznowcowy** (*acne cicatricans*) - charakteryzuje się występowaniem blizn po ustąpieniu zmian ropnych.

Ponadto, ze względu na przebieg choroby, wyróżnia się trądzik:

- **młodzieńczy** (*acne juvenilis*) - występuje w okresie pokwitania, ustępuje około 20. roku życia;
- **przetrwwały** - postać choroby, której objawy u ok. 20% osób utrzymują się powyżej 20. roku życia;
- **piorunujący** (*acne fulminans*) - jest bardzo ciężką postacią schorzenia, szybko postępuje, towarzyszą mu objawy ogólne, takie jak gorączka, osłabienie, dreszcze, bóle stawowe.

Wybór terapii zależy od postaci choroby. Celem leczenia farmakologicznego jest zapobieganie nadmiernej rogowaceniu mieszkowemu, zahamowanie rozwoju bakterii i zmniejszenie łożotoku. W postaciach łagodnych choroby można ograniczyć się do stosowania preparatów działających zewnątrznie, natomiast w ciężkich przypadkach, oprócz miejscowego, konieczne jest także leczenie ogólnoustrojowe.

W leczeniu miejscowym (kremy, roztwory, toniki, żele) stosuje się:

- antybiotyki (erytromycyna, tetracykliny),
- nadtlenek benzoilu, który rozkładając się do kwasu benzooesowego i tlenu stwarza niekorzystne warunki do rozwoju bakterii beztlenowych oraz ma działanie keratolityczne,
- aromatyczne pochodne witaminy A zmniejszające nadmierne rogowacenie,
- kwas salicylowy o działaniu antyseptycznym i keratolitycznym,
- siarkę, która łącząc się z tlenem z powietrza powoduje powstanie kwasu pentationowego o działaniu przeciwbakteryjnym i przeciwgrzybiczym,
- mocznik i kwas azelainowy o działaniu keratolitycznym,
- mentol, który wywołuje efekt chłodzący, przez co zmniejsza świąd i działa lekko znieczulająco,
- tymol o działaniu odkażającym,
- rezorcynę o właściwościach odkażających i złuszczeniowych,
- kwas borowy o działaniu odkażającym.

Leczenie ogólnoustrojowe polega na stosowaniu antybiotyków, aromatycznych pochodnych witaminy A, środków hormonalnych, witaminy C i PP

Trądzik jest chorobą przewlekłą z tendencją do nawrotów, dlatego nie należy oczekiwać, że po kilkutygodniowej terapii i ustąpieniu objawów nie nastąpi jej nawrót.

Z tego powodu bardzo ważna jest profilaktyka oraz przestrzeganie wszystkich zaleceń dermatologa. Leki muszą być przyjmowane regularnie i nie powinno się przerywać ich stosowania, ponieważ każda przerwa w leczeniu sprzyja powstawaniu oporności bakterii na stosowane substancje. Przed nałożeniem preparatów skórę należy dokładnie umyć i wysuszyć. Do mycia zaleca się stosowanie, zamiast mydła, toników i żeli oczyszczających, które mają właściwości antyseptyczne. Leki działające miejscowo należy nakładać nie tylko na same wykwity, ale na całą powierzchnię chorobowo zmienionej skóry. Nie należy wyciskać istniejących krost ropnych, gdyż sprzyja to szerzeniu się infekcji i powstawaniu blizn. Oczyszczanie skóry powinno być przeprowadzane tylko w gabinetach kosmetycznych po zakończeniu leczenia. Odpowiednio dobrane i systematycznie prowadzone leczenie pozwala na wyeliminowanie objawów trądziku w dość krótkim czasie.

dr n. farm. Maria Szcześniak

Adonis Afrodyta

NOWOŚĆ

żel pielęgnujący twarz
ze skłonnością do TRĄDZIKU

Dzięki zawartości składników
orzeźwiających i nawilżających,
zapewnia skórze
uczucie świeżości

- likwiduje niedoskonałości skóry
- nawilża
- zwęża pory
- usuwa przebarwienia
- ujednolica powierzchnię skóry
- dodaje blasku

LIKWIDUJE NIEDOSKONAŁOŚCI
ZAPEWNI SKÓRZE UCZUCIE ŚWIEŻOŚCI

ELANDA Zakład Produkcji Środków Farmaceutycznych
97-340 Rozprza, ul. Sportowa 9, tel. /fax (044) 615 82 53